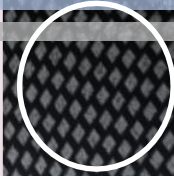

**OKULLARDA DEVAMSIZLIK SORUNU
VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Devamsızlık Kavramı

ve

Tanımı

Devamsızlık bir öğrencinin okula yönelik olumsuz duygularının bir belirtisi olmakla birlikte tek başına bir etmen değildir.

Okula devamsızlık, hem fiziksel hem psikolojik hem de toplumsal birçok etmenden kaynaklanabilen istenmeyen bir öğrenci davranışıdır

Birçok etmenin birlikte ya da tek başına bulunması, öğrencinin okuldan uzaklaşmasına veya devamsızlık yapmasına neden olabilmektedir.

GEÇ GELME ,DEVAMSIZLIK VE İLİŞİK KESME

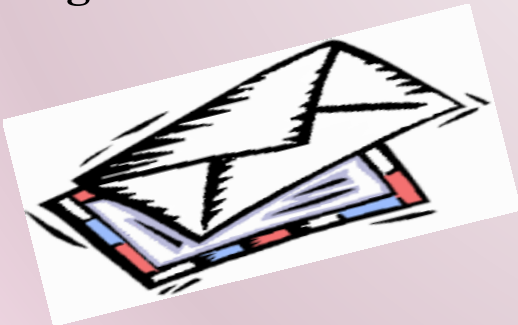
Devamsızlık süresi özürsüz 10 günü, toplamda 30 günü aşan öğrenciler, ders puanları ne olursa olsun başarısız sayılır ve durumları yazılı olarak velilerine bildirilir.

Ancak üniversite hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri veya tam teşekküllü devlet hastanelerinde kontrol kayıtlı sürekli tedaviyi ya da organ naklini gerektiren hastalığı bulunanlar, kaynaştırma ve özel eğitim gerektirenler ile tutuklu öğrencilerin özürsüz devamsızlık süresi 10 günü geçmemek kaydıyla toplam devamsızlık süresi 60 gün olarak uygulanır. Devamsızlık nedeniyle başarısız sayılan ve öğrenim hakkı bulunan öğrenciler takip eden öğretim yılında okula devam ettirilir.

Öğrenim hakkı bulunmayanlar ise okulla ilişkileri kesilerek Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine gönderilir.

- **Devamsızlık yapan öğrencinin durumu** posta, e-Posta veya diğer iletişim araçlarıyla velisine bildirilir, varsa özür belgesini okul yönetimine teslim etmesi istenir. Devamsızlığın 5 inci, 15 inci ve 25 inci günlerinde, kontrol kayıtlı sürekli tedaviyi ya da organ naklini gerektiren hastalığı bulunanlar, kaynaştırma ve özel eğitim gerektirenler ile tutuklu öğrencilerde ise ayrıca devamsızlığın 40 inci ve 55 inci günlerinde de tebligat yapılır ve öğrencinin okula devamının sağlanması istenir

Literatürdeki çalışmalara bakıldığında öğrenci devamsızlıklarını etkileyen nedenler 4 boyutta ele alınmıştır.

Bu boyutlar:

- **Okuldan kaynaklanan nedenler,**
- **Aileden kaynaklanan nedenler,**
- **Öğrenciden kaynaklanan nedenler**
- **Öğretmenlerden kaynaklanan nedenler**

Okuldan kaynaklanan nedenler ve çözüm önerileri

➤ **İnsan ilişkilerinin oluşturduğu okul iklimi, öğrenci ve öğretmen davranışlarını etkilemektedir.**

Okulun, etkili ve herkesçe bilinen bir düzen politikası, öğrencilere açıklanmış kuralları olmalı ve bu kurallar uygulanmalıdır. Bu kuralların uygulanma durumunun da okulda izlenmesi için bir davranış izleme sistemi kurulması önerilmektedir.

- Devamsızlık takipleri günlük yapılmalı, devamsızlık durumu söz konusu ise veli hemen bilgilendirilmeli ve **devamsızlığa sebep olan durum hakkında bilgi edinilmelidir.**
- Sınıf ve okul rehber öğretmenleri öğrencileri daha yakından tanımalı ve onlarla daha iyi iletişim kurmak için koordineli bir çalışma sistemi oluşturmalıdır

Öğretmenden kaynaklı nedenler ve çözüm önerileri

- Öğrenciler tarafından sevilen ve saygı duyulan öğretmenlerin öğrenci üzerinde çok olumlu etkileri vardır.
- Öğretmenlerin sınıf içinde olumlu tutum ve davranışları öğrencilerin okula bağlılığı üzerinde olumlu etki yaparken; öğretmenin sınıf içindeki otoriter tavrı, öğrencilerle olan iletişiminin yetersizliği, öğrenciden yetenekleri üzerinde performans beklemesi gibi etmenler, devamsızlık gibi istenmeyen davranışlara neden olabilmektedir

- **Okullardaki disiplin anlayışının değişmesi ve olumlu algılanması için öğrencilere yönelik tutum ve davranışların katı çizgiden uzaklaştırılması gerekmektedir.**
- **Sıkıcı olduğu düşünülen dersler ilgili öğretmenler tarafından değerlendirilerek bu dersleri daha zevkli ve eğlenceli hale nasıl getirebilecekleri konuşulabilir.**
- **Öğretmenlerin küçük düşürücü tutum ve davranışlar göstermelerinin ve sınıfta ya da okulda benliğizedeleyici uygulamalar yapmalarının önüne geçilmelidir.**

- **Öğrencilerin boş zamanlarını okulda değerlendirebilmeleri için sosyal ve sportif etkinliklerin sayısı artırılabilir**
- **Okulda bulunan öğrenci meclisi çalışmaları etkinleştirilerek, okul ve sınıf içi kuralların öğrencilerle birlikte oluşturulması sağlanabilir.**
- **Öğrenci ve ailenin yakından tanınmasına fırsat sunan ev ziyaretleri planlanmalıdır**
- **Öğretmenlerin öğrencilerin seviyelerini bilmesi ve gerçek dışı beklentilerden uzak olmaları gerekmektedir.**

Aileden kaynaklı nedenler ve çözüm önerileri

- Aile içerisinde öğrenciyi etkileyecek düzeyde anlaşmazlıklar yaşanması,
- Parçalanmış ailelerde öğrenci ile ilgilenilmemesi
- Ekonomik yetersizliklerden dolayı öğrencinin ev işlerinde, tarlada veya herhangi bir işte çalıştırılması
- Ailelerin devamsızlık takibi yapmaması,

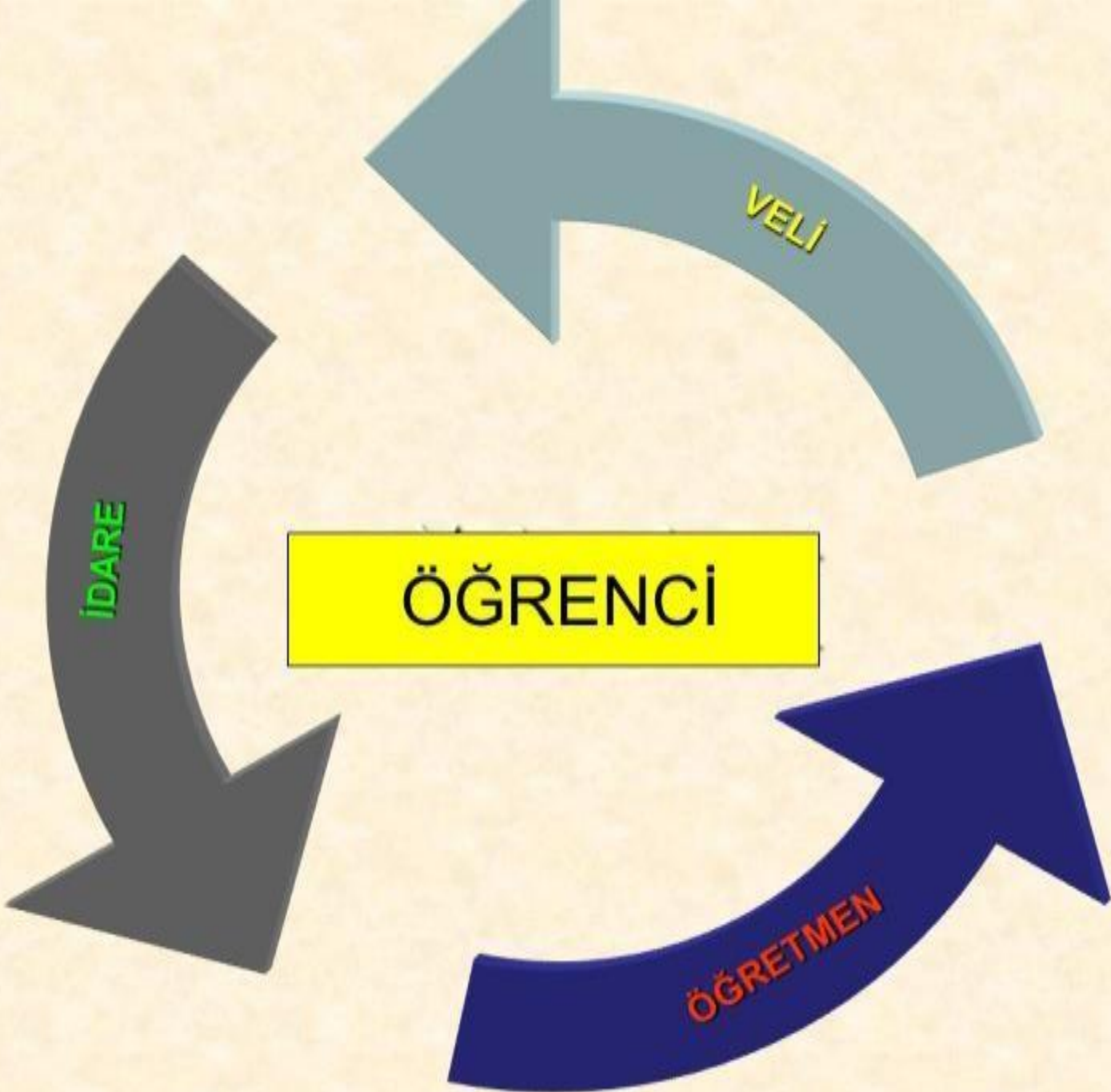

- **Aile, öğrenci davranışının şekillenmeye başladığı, örnek alındığı temel çevredir. Velilerin, okul düzen politikalarını, davranış kurallarını bilip desteklemesi, bunun için de okul aile iletişiminin yazılı, sözlü, yüz yüze şekillerde çoğaltılması gerekir**
- **Ev çevresi ve desteği, ailenin eğitime katılımı, öğrencinin okula düzenli devam etmesini sağlar**
- **Devamsızlık durumlarında veliler ile işbirliğine gidilmeli, veli okula çağırılmalı, gerekiyorsa ev ziyaretleri yapılmalı ve devamsızlığın nedenleri araştırılmalıdır.**

- **Velilere, öğrencilerin devamsızlıklarına ilişkin sorumlulukları ve yükümlülükleri konusunda bilgi paylaşımında bulunulmalıdır.**
- **Öğrenci devamı ve başarısının sağlanması için, aileler, etkin olarak kendi çocuklarının eğitimine katılmalı ve onları yönlendirmelidirler.**
- **Okul yönetiminde çalışmak zorunda olan öğrencilerin belirlenerek bu öğrencilere yönelik burs veya maddi destek sağlanması için gerekli kurumlarla işbirliği sağlanmalıdır.**

- **Ailelerin geziler, kermesler, sportif etkinlikler gibi programlarla okul aktivitelerine katılımlarının sağlanması**
- **Velilere oryantasyon eğitimi yapılması (Nasıl ilgili bir veli olunur? Okulla ilgili mevzuat ve yönetmelikler nelerdir? Her sınıf bazında öğrencinin bilişsel ve psikolojik özellikleri nelerdir? vb.),**
- **Okul aile birliği ile okul yönetiminin işbirliği ve iletişiminin geliştirilmesi**

OKUL REHBERLİK SERVİSLERİNİN YAPMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR

- Devamsızlık sorunu yaşayan öğrenciler ile birebir görüşmelerin planlanması
- Öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin araştırılması,
- Bireyi tanıma teknikleri uygulanarak öğrencilerin ilgi alanlarına yönlendirici çalışmaların yapılması
- Gruplar halinde devamsızlık yapan öğrencilere okulda, sosyal, sportif faaliyetlerde sorumluluk verilerek, okulun tercih edilebilirliğinin artırılması

Okula Devamsızlık Nedenleri AraştırmaÖrneği

- **Araştırmanın çalışma grubunu;** İlde 20 gün ve üzerinde devamsızlık yapan öğrenci sayısı en fazla olan okul oluşturmuştur. Bu okulda devamsızlık yapan öğrencilerin tamamı çalışmaya dahil edilmek istenmiş ancak araştırmaya gönüllü olarak 27 öğrenci katılmış ve doğal olarak bu grup araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

- Bu araştırmada, öğrencinin devamsızlık yapmasına neden olan etmenler yapılan literatür incelemesinden sonra beş boyutta ele alınmıştır.

Bunlar; öğrenci kaynaklı nedenler, aile kaynaklı nedenler, öğretmen kaynaklı nedenler, okul ve okul yöneticisi kaynaklı nedenler, arkadaş çevresi kaynaklı nedenlerdir.

- Araştırmada; öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin derinlemesine incelenmesi amacıyla nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (*fenomonolojik yaklaşım*) yaklaşımı kullanılmıştır. Buradaki amaç, devamsızlığın neden yapıldığını keşfetmeye çalışmaktır. Bu amaçla araştırmacılar tarafından hazırlanan bir görüşme formu kullanılarak 20 günden fazla devamsızlık problemi olan öğrencilerle yüz yüze görüşmeler yapılarak devamsızlık nedenleri derinlemesine incelenmeye çalışılmıştır

■ SONUÇ VE ÖNERİLER

- ❖ Devamsızlık nedenleri cinsiyet bakımından değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla devamsızlık yaptıkları anlaşılmıştır. Öğrencilerin yaşlarına bakarak devamsızlıkları değerlendirildiğinde, ergenlik dönemi içerisinde yer alan öğrencilerin devamsızlık yapmada diğer yaş gruplarına göre daha önde olduğu görülmüştür.
- ❖ Ergenlik çağında olan bu yaş grubundaki öğrencilerin ilgilerinin okul dışına kaydığı, bağımsızlık kazanma çabalarının fazla olduğu ve otorite olarak görülen anne, baba ve öğretmenlere karşı gelmenin arkadaş gruplarınca desteklendiği bu gibi nedenlerin devamsızlığı arttırdığı söylenebilir

❖ Devamsızlıkların en önemli nedeninin “aileden kaynaklanan nedenler” (% 48,1) olduğu, devamsızlıklar üzerinde en az etkili olan nedenin ise “öğrencilerin “sağlık problemleri” (%11,1) olduğu anlaşılmıştır

- ❖ Araştırmaya katılan öğrencilerden 16'sı (% 59,3) ise bir işte çalıştıklarını söylemişlerdir. Bu öğrencilerin çalıştıkları işler düzenli işler olmayıp çoğunlukla mevsimlik işler şeklindedir. Ekonomik sıkıntı içinde bulunan ailelerin çocuklarını okula göndermek yerine tarla, bağ, bahçe işlerine gönderdikleri anlaşılmıştır.
- ❖ Ailenin çocuğun okul yaşantılarına ilişkin ihtiyaçlarını karşılayamaması ve ekonomik gerekçelerle çocuğun işgücüne ihtiyaç duyması da bir diğer devamsızlık nedenidir.

- Araştırmadan elde edilen verilere göre öğrencilerin %92.6 sınıfın annelerinin eğitimlerinin çok yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Annelerin eğitim bakımından dezavantajlı durumunun öğrencilerin devamsızlık yapmasında ve devamsızlık yapan öğrencilerin okula devam etmelerini sağlayamama bakımından olumsuz bir durum oluşturduğu söylenebilir.
- Babaların çalışması ve çocukların eğitimi ile annelerin daha yakından ilgilenmek durumunda kalması nedeniyle babaların annelerden daha eğitilmiş olmasının öğrencilerin devamsızlık probleminin çözümünde olumlu bir rol oynamasına engel teşkil ettiği söylenebilir.

❖ Ailelerin çocuk yetiştirme biçimi ile ailelerin sosyal ve ekonomik durumu, aile içi ilişkiler ve aile içi şiddet, gencin etiketlenmesi, gencin ve ailesinin madde bağımlılığı, gencin hayatı yaşamaya değer bulmaması ve hayata ait düşüncelerinin katılığı, okula devamsızlığı beraberinde getirmektedir. Ailedeki çocuk sayısının fazla olması ve gelir düşüklüğü ile ailenin eğitim düzeyinin düşüklüğü ve bilgi yoksunluğu, çocukları kaçınılmaz bir şekilde iş yaşamına girmeye zorlamaktadır

❖ Eđitimin özellikle kadın eğitiminin çocukların okula devamında son derece etkili olduğu görülmektedir. Bu sebeple Okullarda đrenci velilerine ocuk psikolojisi ve davranışları, ocuk sağlığı ve ana baba eğitimi ve gerekli olan diğer konularda seminerler düzenlenebilir. Bu seminerlere katılım zendirebilir.

- Çocuğun devamsızlık yapmasına tepki gösterilmemesi, yönlendirme yapılmaması öğrencinin istenmeyen bu davranışı pekiştirmesine neden olabileceği gibi, çocuğa psikolojik tepki (kızma v.b) vermenin de davranışta geçici bir düzelme sağlamakla birlikte kalıcı bir düzelme sağlamayacağı söylenebilir. Nitekim görüşme yapılan bazı öğrenciler bu tür psikolojik tepkilerden bir süre sonra tekrar okula devamsızlık yaptıklarını söylemişlerdir

- Okulların en önemli varlık nedenleri öğrencilerin eğitim gereksinimlerini karşılamak ve onlara güçlü oldukları alanlarda gelişme olanakları sunmaktır. Okulların bu işlevleri çoğu kez gerçekleştiremedikleri görülmektedir. Öğrenciler, kişisel gereksinimlerinin karşılandığı ve bunun çeşitli etkinlikler aracılığıyla devam ettirildiği ortamlarda bulunmak ister (Jones ve Jones, 1997). “Öğrencilerin grup dinamiğinin etkisiyle bir grup içerisine girebilmek, gruba ayak uydurmak ya da grupta söz sahibi olmak için devamsızlık yapabildikleri ileri sürülmektedir

Aç kapıyı veysel efendi! mahmut hocanın emriyle uganda cumhurbaşkanını karşılamaya gidiyoruz.

KIRIK CAM TEORİSİ

Kırık Cam Teorisi ABD'li suç psikoloğu Philip Zimbardo'nun 1969'da yaptığı bir deneyden ilham alınarak geliştirilmiştir.

Zimbardo, suç oranının yüksek olduğu, Kaliforniya'nın yoksul Bronx ve daha yüksek yaşam standardına sahip Palo Alto bölgelerine birer 1959 model otomobil bıraktı.

Araçların plakası yoktu, kaputları aralıktı. Olup bitenleri gizli kamerayla izledi.

Bronx'taki otomobil üç gün içinde baştan aşağıya yağmalandı. Diğerine ise bir hafta boyunca kimse dokunmadı.

Ardından Zimbardo ile iki öğrencisi, sağlam kalan otomobilin yanına gidip çekiçle kelebek camını kırdılar. Daha ilk darbe indirilmişti ki çevredeki insanlar (yani zengin beyazlar) da olaya dahil oldular.

Birkaç dakika sonra o otomobil de kullanılmaz hale geldi.

- **Demek ki" diyordu Zimbardo, "İlk camın kırılmasına, ya da çevreyi kirleten ilk çöpe, izin vermemek gerek. Aksi halde kötü gidişatı engelleyemeyiz.**
- Devamsızlık konusunda bazen küçük ya da önemsiz görünen nedenler öğrencinin sınıf tekrarından, okulu terkine, madde kullanımına, hatta suç ve şiddet eylemlerine karışmasına kadar pek çok soruna yol açabilmektedir.

TEŐEKKÜRLER